

Kurkistus koulu- maailmaan

LEKS Tiima 20.2.2025

(pohjana: Päivittelykerho 27.11.2024)

Ulla-Maija Haimi

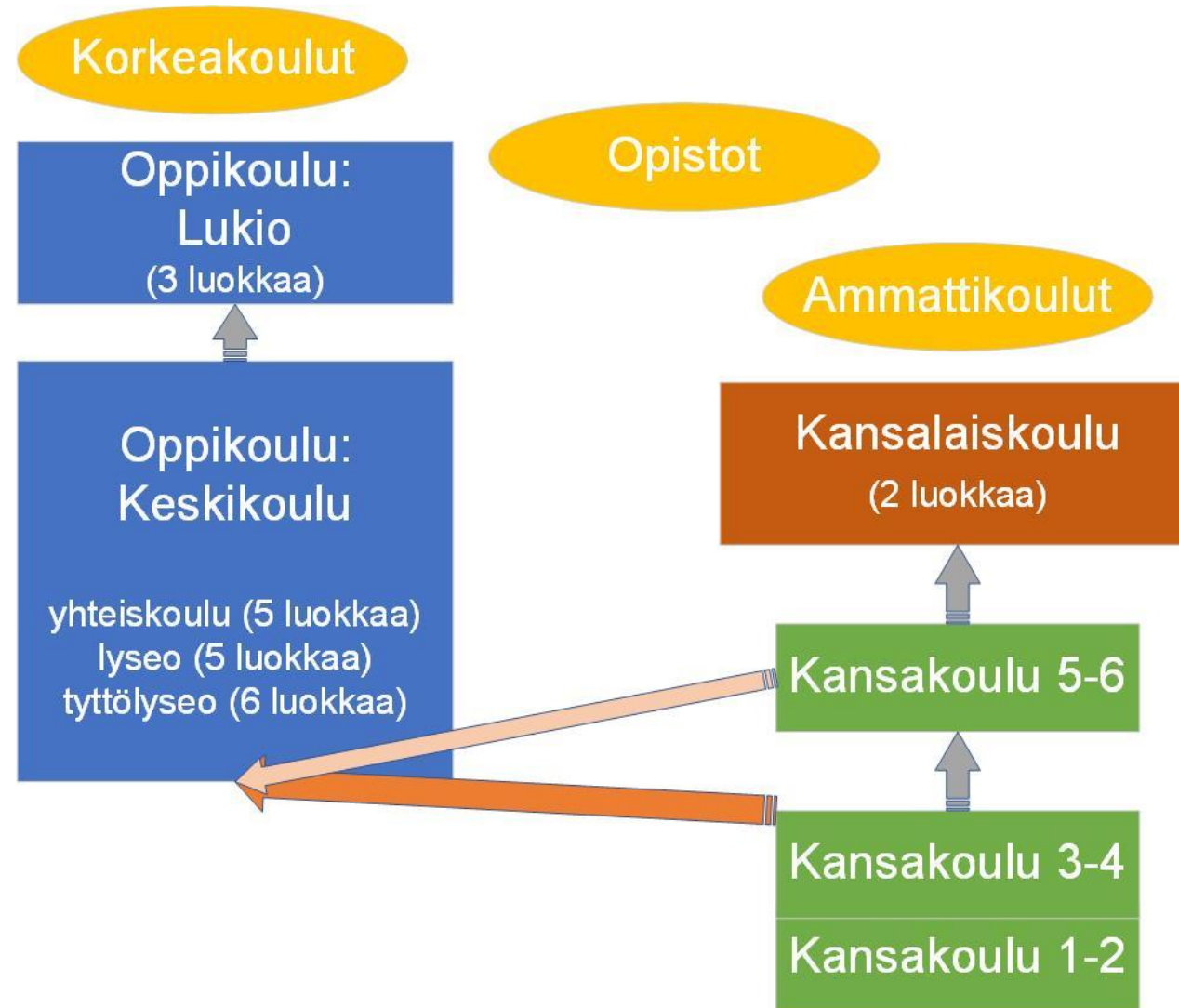

Oma koulutieni

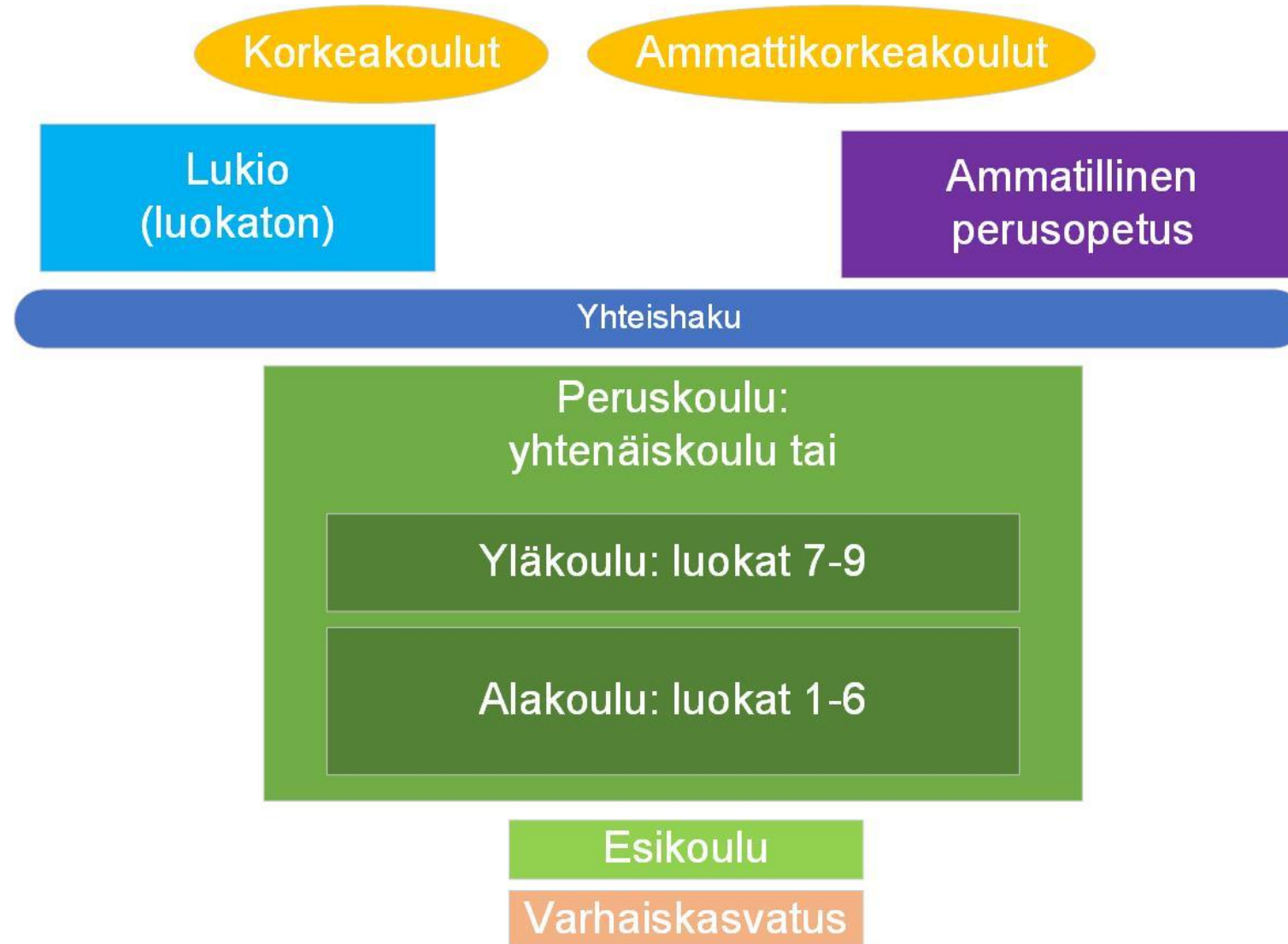
- Kansakouluun 1964
- Oppikouluun 1968
- (3 eri yhteiskoulua 3 paikkakunnalla)
- Ylioppilas 1976
- Korkeakoulussa 1976-1982
- NYT:
 - SPR:n LäksyHelppi-ohjaajana
 - Vanhin lapsenlapsi 2. luokalla

Koulut ennen

Koulut nyt

Peruskoulu Espoossa

Espoon suomenkieliset peruskoulut:

- 18 yhtenäiskoulua (luokat 1-9)
 - mm. Leppävaaran, Perkkaan ja Ruusutorpan koulut
- 37 alakoulua (luokat 1-6)
- 11 yläkoulua (luokat 7-9)

Peruskoululaisia on yli 30.000.

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuus koskee kaikkia Suomessa vakinaisesti asuvia lapsia. **Oppivelvollisuus päättyy, kun** oppivelvollinen **täyttää 18 vuotta tai** hän on tätä ennen hyväksytysti **suorittanut** ylioppilastutkinnosta annetussa laissa tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun **tutkinnon**.

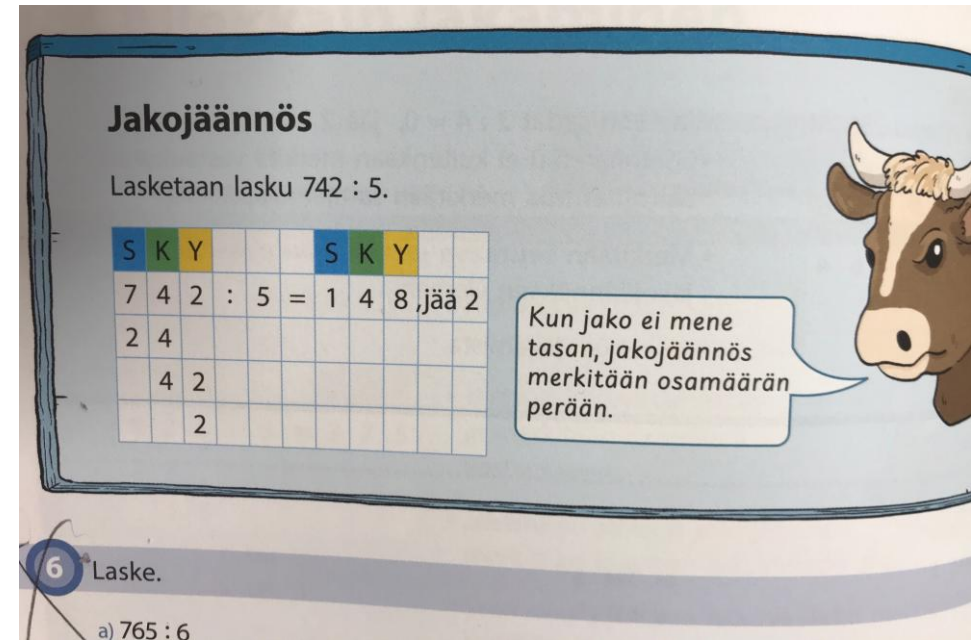
Laajennettu oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021.

Oppivelvollisuutta voi suorittaa:

- Perusopetuksessa
- Lukiokoulutuksessa
- Ammatillisessa koulutuksessa (myös oppisopimuskoulutuksena)
- Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA)
- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatussa koulutuksessa
- Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa (TELMA)
- Saamelaisalueen koulutuskeskuksen saamen kielen ja kulttuurin koulutuksessa
- Tietyissä tilanteissa oppivelvollisuutta voi suorittaa myös aikuisten perusopetuksessa tai kansanopistojen järjestämässä maahanmuuttajille tarkoitetussa koulutuksessa.

Omia havaintojani

- Jämäköitä opettajia
- Hyvät oppi- ja työkirjat
- Suuri haaste: keskittyminen
- Matematiikka ja englanti helppoja
- Suomi ja reaaliaineet vaikeita
- Lukeminen, kirjoittaminen, luetun ymmärtäminen, sanavarasto
- 1.-4.lk: Vankka pohja luodaan tai ei

- Ker-rot-tiin-ko sel-lai-ses-ta van-
Al-li ky-syi.

Lilli ei muistanut. Lapset ja sa-tu-saa-re-lai-
ti-lan-net-ta. Sa-tu-e-si-neet olivat varmasti ta-
ei kuitenkaan ollut iloa. Sa-tu-o-vet pysyivät
aikaan outo Vetinen voro liikkui kau-pun-gil-la
oikein tarkoitti?

Lukemaan oppiminen

- Ei enää TA-VA-TA
- Äänteillä
oivallukseen
- Ta-vut-ta-mi-nen
tärkeää osata
- Hyvä apu: Osa
tekstistä tavutettu,
osa sanoina

...an ta...
nokassa. Valtava pyrstö iski vettä. Se...
pintaan. Rannalle lensi jotain. Se oli ih-me...
sininen ja-lo-ki-vi! En-sim-mäi-nen esine oli löy...
auttanut heitä.

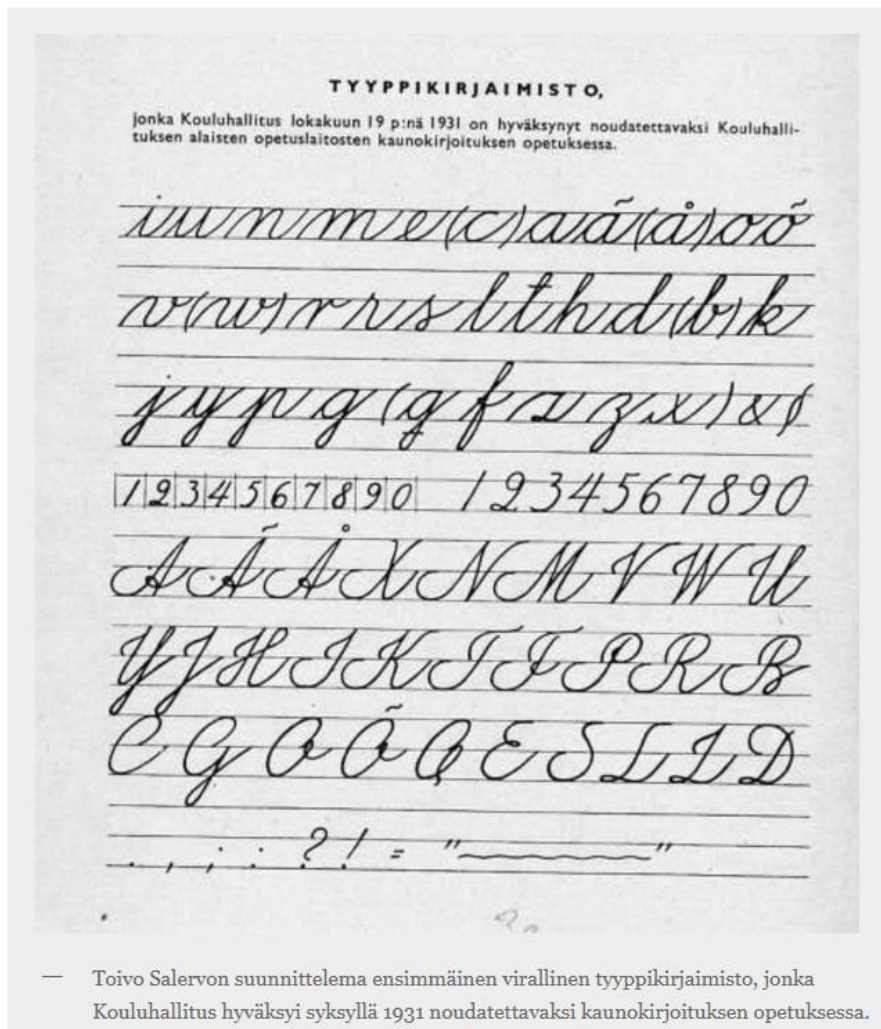
1. Mitä mummi teki, kun kuuli kät-ke-tys-tä huonee...
2. Mikä lapsia her-mos-tut-ti lai-tu-ril-la?
3. Miten lapset saivat en-sim-mäi-sen sa-tu-e-si-...
itselleen?

**Luetun
ymmärtäminen**
ja tietojen poimiminen
tekstistä on hyvin
tärkeää oppia!

Tarvitaan kaikissa
oppiaineissa.

**Vahvan pohjan
perusta!**

Kirjoittaminen nyt

Kirjoittaminen

Miten kirjoitetaan?

- Käsin tekstaamalla (käsiala?)
- Käsin kaunokirjoituksella (ei enää)
- Kosketusnäytöllä (tutuinta?)
- Näppäimistöllä (hidasta?)

Oikeinkirjoitus?

Mitä kirjoitetaan?

- Paljon opittavaa vuosien mittaan

- Lyhyitä vastauksia kysymyksiin
- Aineita ja kertomuksia?
- Eri tyyppistä asiatekstiä?

Miten paljon kirjoitetaan?

- Tarpeeksi vai liian vähän?

*Onko kirjoittaminen tylsää,
kun on tottunut viestimään
näin?*

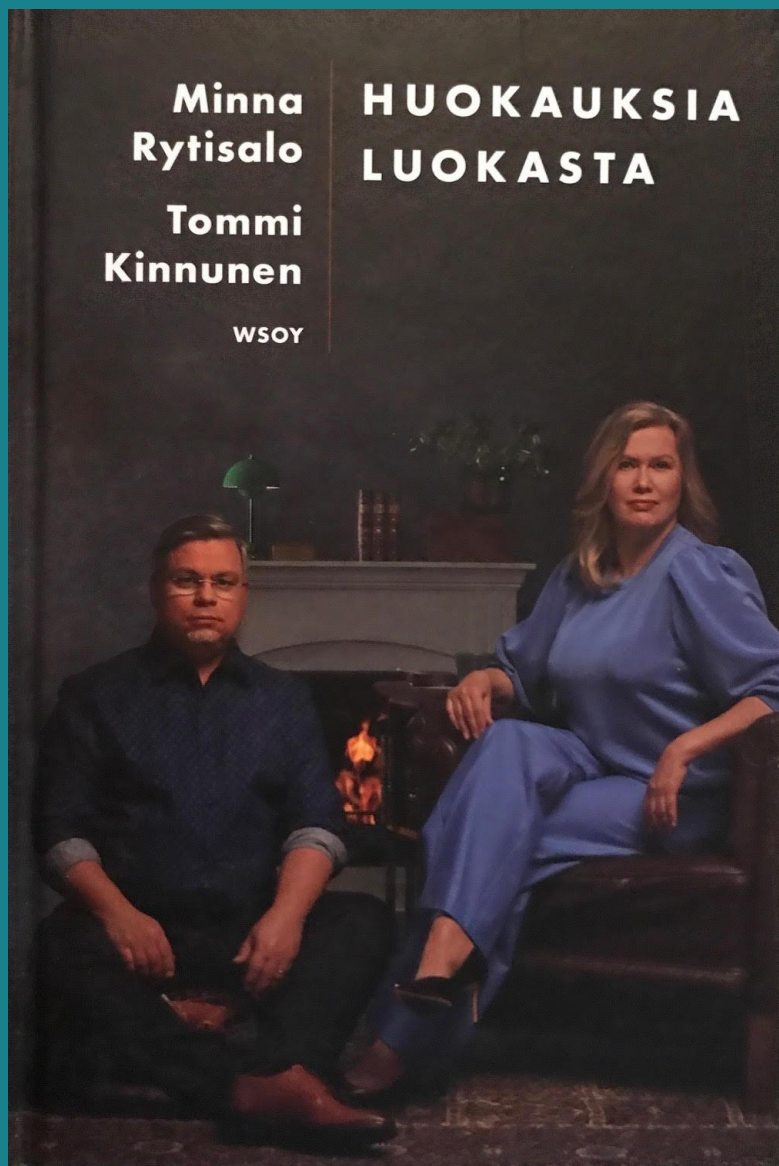
Tässä se järjesteltynä

Moni- luku- taito

(oph.fi)

Mirja Tarnanen (perustuen mm. lähteisiin New London Group, 1996; Cope & Kalantzis, 2000, 2009; Leu, 2009)

Terävää ajatuksenvaihtoa koulumaailman muutoksista.

Huokauksia luokasta koostuu noin vuoden aikana käydystä kirjeenvaihdosta, jossa päällimmäisenä aiheena on suomalaisen koululaitoksen nykytila. Kinnunen ja Rytisalo kirjoittavat opettamisen ihanuudesta, siitä kuinka hienoa on raottaa ovia kielen ja kirjallisuuden maailmaan ja nähdä kuinka nuoret löytävät omat vahvuutensa. Työtä varjostavat kuitenkin rakenteelliset haasteet: sekä opettajien että oppilaiden uupuminen ja mielenterveysongelmat, joiden taustalla ovat opetussuunnitelman, ylioppilastutkintolautakunnan ja korkeakoulujen vaatimukset sekä jatkuva uudistusten kierre.

Peilattaessaan ajatuksiaan he myös avautuvat toisilleen ja lukijalle, tarjoavat ratkaisuja, kertovat kirjailijantyöstä, maailmantilaan kohdistuvista huolista – ja vähän myös koirista ja omenapuista.

Tommi Kinnunen (s. 1973, Kuusamo) ja **Minna Rytisalo** (s. 1974, Sodankylä) ovat molemmat arvostettuja ja palkittuja kaunokirjailijoita – ja lukion äidinkielenopettajia. Molemmat ovat saaneet diagnoosin työuupumuksesta.

Lukiessa heräsi ajatuksia

- Vaatimukset kasvaneet ja oppisisällöt monipuolistuneet
- Vaikeuksia, jos oppilaalla ei ole vankkaa pohjaa ja hän ei pysy mukana
- Iso hyppäys yläkoulusta lukioon
- Lukiossa nyt osa tavoittelee vain (huonoa) päästötodistusta ei ylioppilastutkintoa
- Kuvaukset äidinkielen lukio-opetuksesta herätti kateutta (Olisipa ollut tuollaista!)

Tommi: Opetustyön kuormituksen keventäminen

1. Koulu mukaan keskusteluihin
2. Työn määrä kohtuulliseksi
3. Työskentelyolosuhteet kuntoon
4. Koulu ei ole korjaussarja
5. Nuorten tuki kuntoon

(sivut 442-447)

PISA 2022

- Osaamisen heikkeneminen valtaosassa OECD-maita
- Matematiikan osaaminen heikkenee – Heikkoja osaajia enemmän, huippuosaajia vähemmän
- Lukutaidossa ja luonnontieteissä osaaminen OECD-maiden keskiarvon yläpuolella, mutta osaaminen heikentynyt
- Matematiikan osaamiserot edelleen tyttöjen hyväksi
- Maahanmuuttajataustaisten ja syntyperäisten oppilaiden osaamiserot kaventuneet matematiikassa ja luonnontieteissä
- Koulujen ja oppilaiden väliset erot kasvaneet
- Työrauhassa parantamisen varaa

Synkkiä tietoja yhdeksäsluokkalaisista: koulu ei kiinnosta, osaaminen laskenut edelleen

Yhdeksäsluokkalaisten **suhtautuminen** kouluun on muuttunut huomattavan paljon aiempaa **kielteisemmäksi**.

Tuoreen tutkimuksen mukaan **moni oppilas ei koe koulunkäyntiä ja koulussa opittavia asioita yhtä tärkeiksi** kuin samojen koulujen oppilaat aikaisempina vuosina (2001 alkaen).

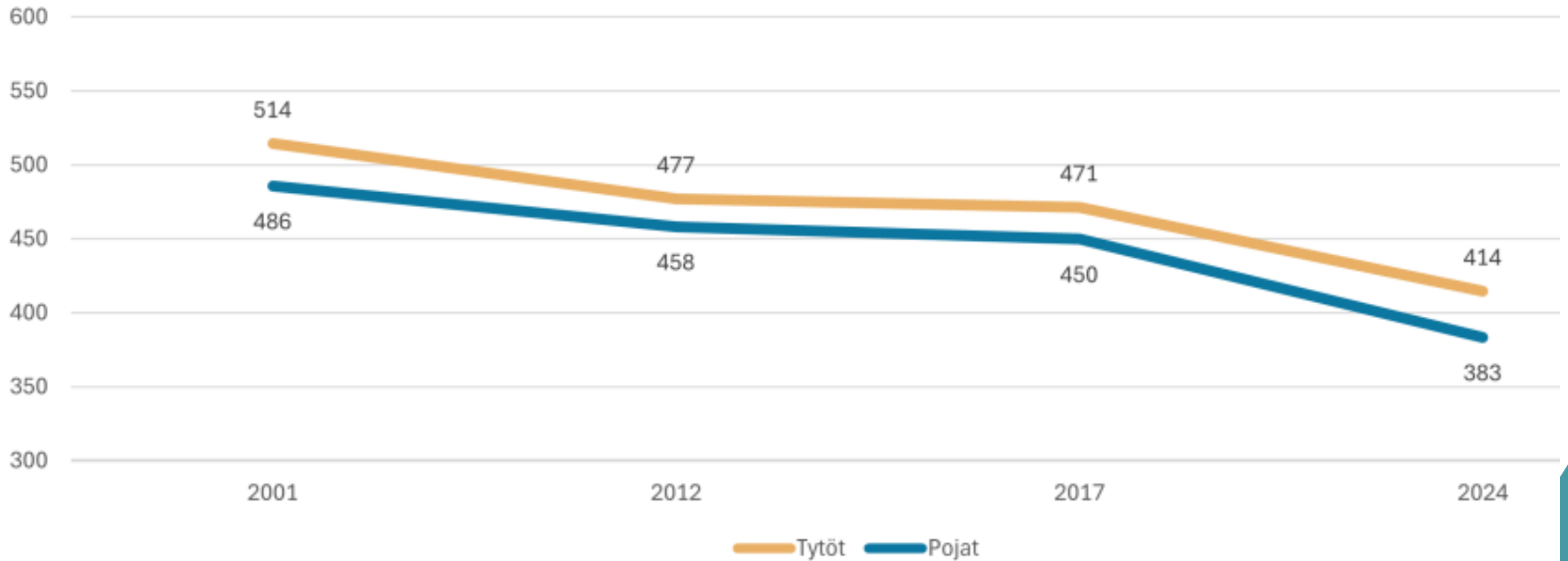
Yhä useampi peruskoulunsa päättävä myös uskoo, että **sattuma selittää koulumenestystä**.

Tiedot käyvät ilmi Tampereen ja Helsingin yliopistojen valtakunnallisen arviointitutkimuksen ensimmäisistä tuloksista.

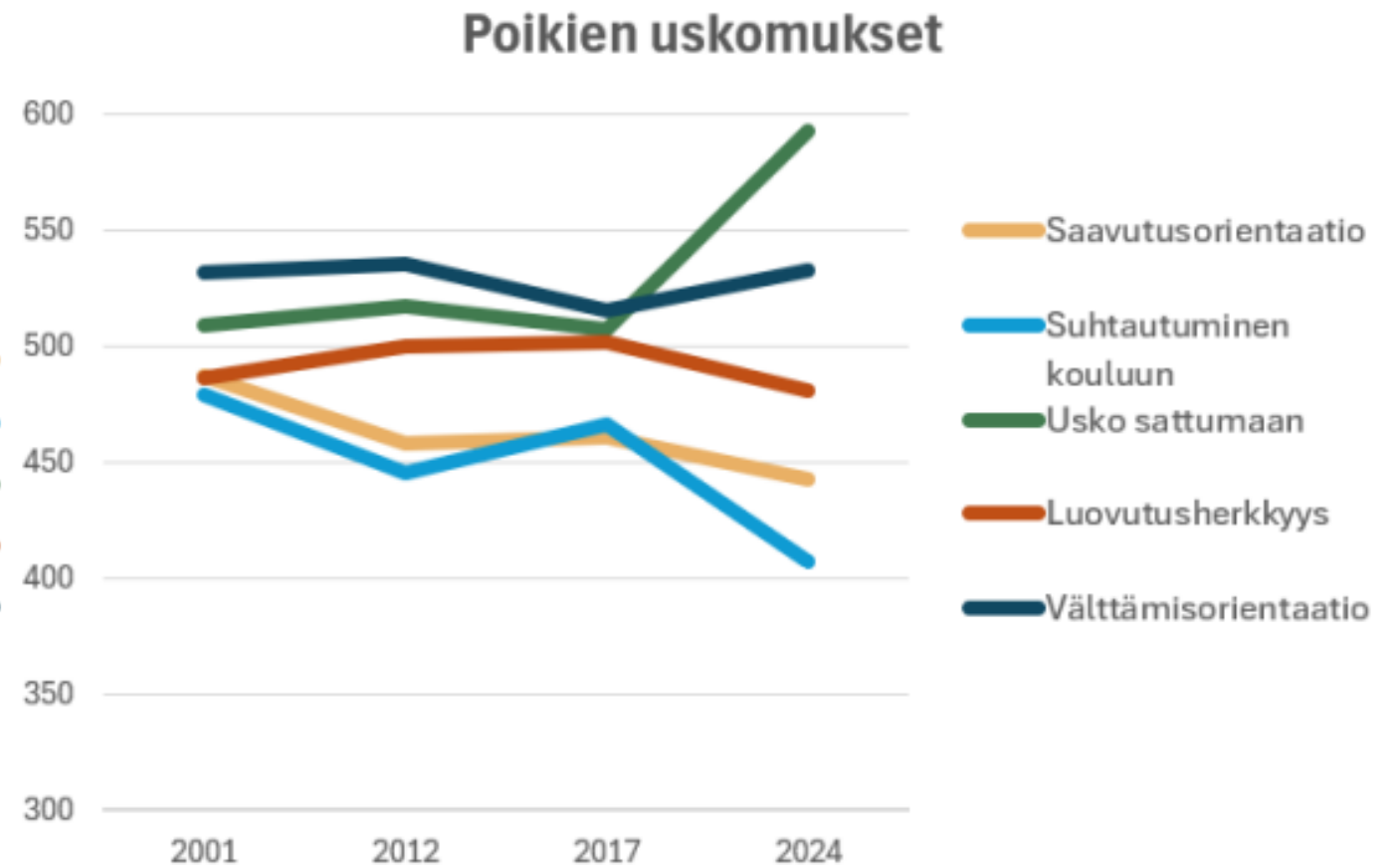
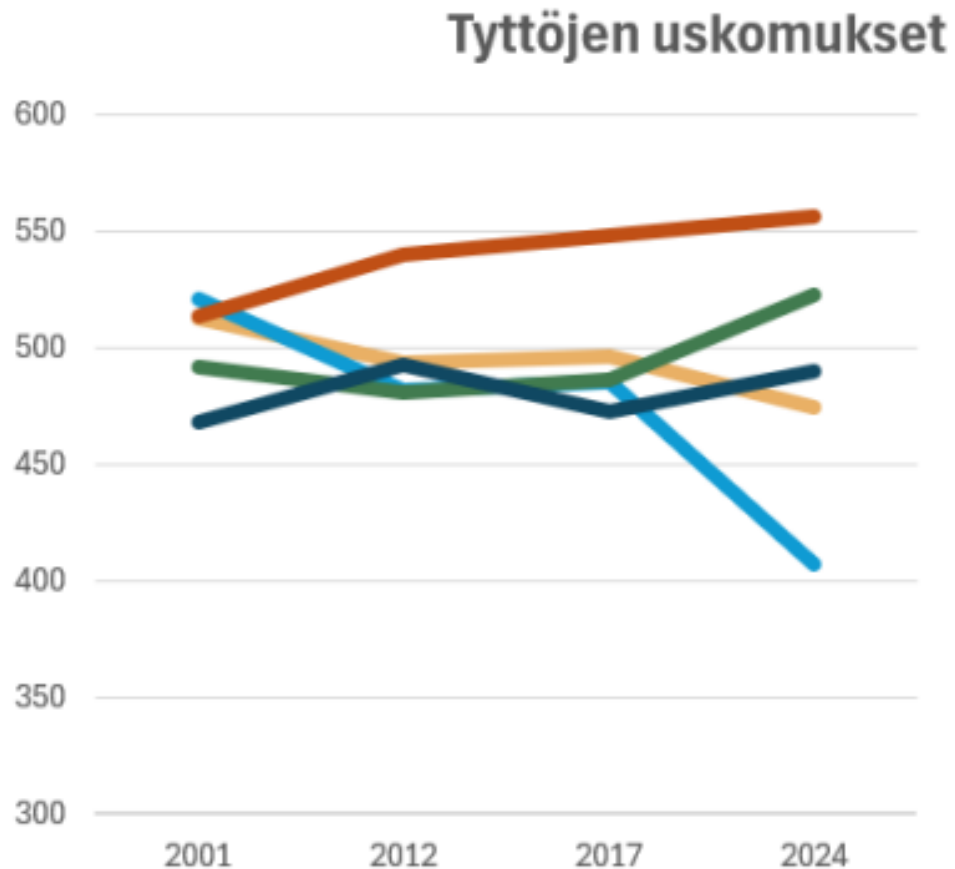

Osaaminen

Sukupuolierot osaamisessa 2001-2024

Koulunkäyntiin liittyvät uskomukset

Kouluasioista keskustellaan 1/3

- Älypuhelinien käyttö kouluissa?
- Pääseekö peruskoulun läpi liian helpolla? Luokallejättäminen?
- Inklusio? Erityisen tuen tarpeet? Eri kieliset oppilaat (S2 yms.)
- Epätasaiset ryhmät (esim. matematiikassa)?
- Uusien koulujen tilaratkaisut?
- Koulujen aloituksen lykkääminen?
- Käytännön taitojen oppiminen?
- Mitä kaikkea opintoihin pitäisi sisällyttää?

Kouluasioista keskustellaan 2/3

- Uskonto, uskonnot, katsomukset
- Miten suomea opetetaan? Ketkä S2-opetuksessa ja miten siirretään sieltä normaaliin suomenkielen opetukseen?
- Kodin ja koulun yhteistyö ja viestintä (WILMA)?
- Heikentyneet PISA-tulokset
- Yms.

Kouluasioista keskustellaan 3/3

Helsingin Sanomat perjantaina 22.11.2024 **B 17**

MIELIPIDE

Lyhyesti

10 muutosta parantaisi koulumenestystä

OLISIKO aika tehdä kouluissa seuraavat kymmenen muutosta? Tämä ei maksaisi mitään, mutta tekisi koulusta turvallisen paikan, jossa opitaan ja viihdytään.

- 1) Vihkot, kynät ja kumit takaisin, samoin oppi- ja tehtäväkirjat.
- 2) Kotiläksyjä säännöllisesti ja niiden yhteinen tarkastus oppitunneilla, ei vain oikeiden vastausten antaminen pikaisesti.
- 3) Tasokurssit takaisin matemaattisissa aineissa ja kielissä.
- 4) Tarkkailuluokat takaisin huonosti käyttäytyville oppilaille, myös laitospaikkojen tarve vähenisi tämän toimenpiteen myötä.
- 5) Oppituntien ajaksi, puhelimet parkkiin tai äänettöminä reppuun.
- 6) Jokaiselle oppilaalle oma pulpetti luokassa.
- 7) Pulpetit erilleen ja keinuvat, liikkuvat ja pyörivät tuolit pois.
- 8) Itseohjautuvuus pois.
- 9) Opettaja opettaa ja ohjaa opetusta.
- 10) Oppilas opetetaan tekemään töitä oppimisen eteen kykyjensä mukaan ja oppii kykyjensä mukaan.

Tämä ei ole paluuta 1900-luvulle, vaan paluuta hyviin Pisa-tuloksiin.

Pekka Bergman
erityisopettaja, Jokikunta

Kiitos!

Keskustelu jatkuu ...